

Duurzaam inclusief

Actieplan 2018

Opbouw

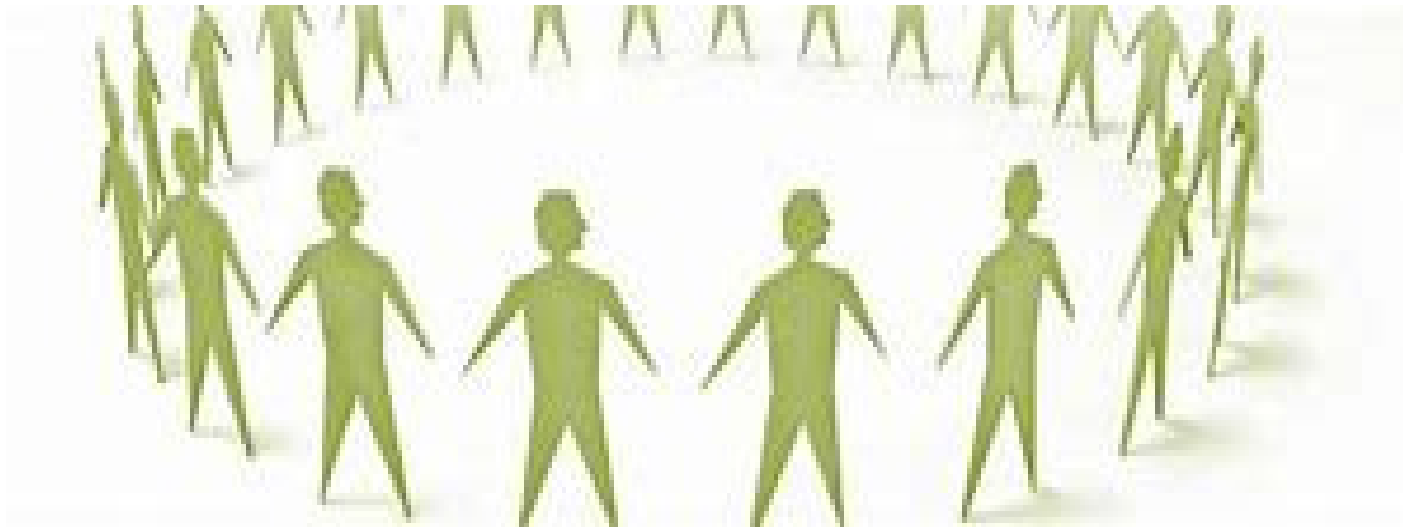
1. Duurzaam inclusief werken
2. Activiteiten duurzaam inclusief 2017=> 2018:
 - Wat doen we al (2017)
 - Waar gaan we mee aan de slag in 2018

1. Duurzaam-Inclusief werken

- Positieve effecten op de 3 P's (people, planet en prosperity) zo goed mogelijk realiseren en nadelige effecten vermijden of verminderen.
- Werk volgens afgesproken convenanten en greendeals en doe zo mogelijk een plus erop.
- Maak duurzaamheid als routine bespreekbaar en tastbaarder eventueel mbv praktische hulpmiddelen/tools/figuren ed.
- Ken de kansen op duurzaamheidswinst en heb ze paraat, geef ze zo goed mogelijk gestalte in onze uiteenlopende activiteiten en programma's

Concrete activiteiten duurzaam inclusief

facilitaire zaken

Inkoop/actie	Wat doen we in 2017	Opgestart 2017=>2018
Test duurzame E-auto's	Diverse tests met een aantal automerken Testen actieradius = is groeiend maar voor grotere afstanden nog onvoldoende; ontwikkelingen gaan wel snel. Trekhaak kan nog niet bij E-auto. Er zijn oplaadpunten HK voor E-auto's.	Vorbereiding aanbesteding wagenpark, inclusief mogelijkheden met trekhaak voor buitendienst voor 2019 <i>* Zie volgende sheet voor toelichting</i>
Warme dranken	Opstarten aanbesteding: eisen aan duurzaamheid.	Aanbesteding afgerond in eind 2018
Duurzame producten kantine	Deel assortiment is biologisch dan wel duurzamer/diervriendelijker	
Schoonmaak	Beperken schoonmaakmiddelen bij schoonmaak * <small>tevens participatiewet, sheet 14</small>	Nieuwe aanbesteding afgerond eind 2018

Verdieping: wagenpark

actie	toelichting
Testauto's 2017 en 2018 – auto's	Testen actieradius in de praktijk; begin 2018 nog niet voldoende voor langere ritten. Ontwikkelingen worden gevolgd (ANWB, andere tests).
Wagenpark onderzoek met Rijn en IJssel voorjaar 2018	Strategisch plan voor komende jaren: welke E-vervoer mogelijkheden, hoe geleidelijk wagenpark verduurzamen door bijv. deel tijdelijk te leasen en na paar jaar om te zetten in duurzamere auto's. Moderne diesel euronorm 6, goede inruilmogelijkheden tussentijds, blue edge, deze zijn al veel minder vervuilend. Als tussenfase acceptabel en werkbaar.
Contouren aanbesteding 2019 voorbereiden	<p>Opties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 % auto's volledig elektrisch bij functies (o.a. handhaving) en personen waar dit mogelijk is. Waar nodig opties voor faciliteren thuisladen (ook vergoeden!). Investeren (Oosterenk?) in laadpalen. • Aangevuld met groot deel moderne hybride auto's (zekerheid dat je niet stilstaat) • Wanneer auto's met trekkracht/trekhaak komen deze testen en aanschaffen. Deel wagenpark moet fourwheeldrive. • Onderzoek mogelijkheid aanschaf enkele eenpersoons lichtgewicht auto's Renault met grote actieradius. • Aandachtspunt: vrijwel geen keuze in merken, rechtmatig aanbesteden.

gebouw

Thema	Wat doen we in 2017	Opgestart 2017=>2018
Toiletten	Eco: toilet: gerecyclede katoenen handdoeken die steeds gewassen worden, waterbesparing, zeepschuim en bio-toiletpapier	gereed
Vloerbedekking	In het tapijt zit kalk uit drinkwater verwerkt.	gereed
Luchtbehandeling	Hergebruik lucht zodat minder koeling nodig is in Server ruimte	Bijgesteld en gereed
Isolatie en verlichting	Label A en zonnepanelen (A+) en LED verlichting die reageert op aanwezigheid.	gereed
Watercoolers	Advies: onnodig	Afgeschreven apparaten worden niet vervangen=> gebruik kraanwater

facilitaire zaken

Inkoop	Wat doen we in 2017	Opgestart 2017=>2018
Zon op dak	Mogelijkheid zonnepanelen op dak hoofdkantoor, fietsenhok en buitenlocaties onderzocht	Zonnepanelen besteld, zijn onderweg, begin 2018 geplaatst op fietsenhok, dak hoofdkantoor (299). Subsidie voor verdere uitbreiding in buitengebieden.
E-bikes	Fietsenhok E-bike vriendelijk Fietsers krijgen ook reiskosten W/W (SAW).	Pilot (supersnelle) E-bikes met gemeente Zwolle in 2018, naast woon-werk verkeer is hiermee een grotere actieradius mogelijk, ook voor dienstreizen.
Verwarming en airco	Hoofdkantoor: pand is label A, optimalisatieslag uitgevoerd om kosten airco en verwarming te reduceren	Onderzoek naar zonwerende folie op ramen; bespaart airco in met name ramen op het zuiden.
Afvalverwerking	Papier wordt apart ingezameld. Idem chemisch afval.	Aanbesteding loopt: duurzaamheids/recycle eisen groenafval en plastic. Invoering met zichtbare recyclebakken voorjaar 2018. Koffie beker worden apart ingezameld en bij voorkeur verwerkt tot handdoekjes in 2018
Koffiebekers	Onderzoek mogelijkheden: hergebruik (werkt niet goed), recyclebare of composteerbare bekens	N.a.v. onderzoek 2017 invoering recyclebare bekens (omzetting naar handdoekjes)

GWW

	Wat doen we in 2017	Opgestart 2017=> 2018
Convenant	Green Deal afgesloten ; Duurzaam GWW geïmplementeerd bij Waterketen, Watersysteem en Waterveiligheid	Evaluatie in 2018
Aanbestedingen	GWW wordt toegepast bij diverse aanbestedingen	
Instrumenten	Ambitiweb is bij diverse afdelingen geïmplementeerd en verwerkt in bestuurs stuk.	Streven = standaard toepassen duurzaam omgevingswijzer en ambitieweb;
SROI	Toepassing bij aanbesteding: baggerproject	Toepassing = complex, afwegen wanneer toepassing haalbaar, wenselijk en effectief is.
Dubocalc	Pilot toepassingen	Per project toepassing afwegen
CO2 prestatieladder	Pilot toepassingen	Per project toepassing afwegen

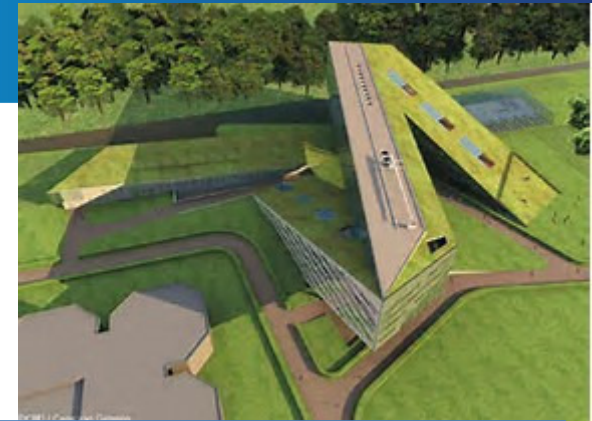
MVI

Actie	2017	2017=>2018
MVI Manifest 2016-2020	MVI beleidskader	Vorbereiding structurele MVI bij inkoopbeleid
	MVI meegenomen bij inkoop (zie facilitair etc)	Uitbreiding MVI inkopen in 2018

Buitendienst

Aspect	Uitvoering/pilot 2017	Opgestart 2017=> 2018
Apparatuur	E-Bosmaaier pilot: geslaagd. Eind 2017 is voor meerdere elektrische apparatuur een mobiel zonnepaneel aangeschaft.	N.a.v. pilot zal een businesscase opgesteld worden of/hoe apparatuur vervangen kan worden (bosmaaiers/kettingzagen/bladblazers, heggescharen)
Materieel	Aanmelding voor pilot E-tractor bij leverancier	Naar verwachting wordt pilot in 2018 uitgevoerd
Verwarming	Op enkele locaties is kritisch gekeken naar noodzaak (hoge) verwarming/afzuiging in weekend uit.	N.a.v. deze ideeën kan een bredere inventarisatie volgen in 2018.
Wachtdiensten	Onderzoek vermindering wachtdienst (met name noodzaak tot er heen rijden)	Uitkomst wordt uitgerold: door verbetering ICT en proces wachtdienst minder dienstkilometers.
Onderhoud gebouwen	Inventarisatie o.a. op aspect isolatie. Daarnaast wordt het aspect duurzaamheid bij reparaties en verbouwing meegenomen (standaard?) en LED verlichting aangebracht	Afhankelijk van keuze voor gebouwen op ML termijn kan in de toekomst gekozen worden om panden te upgraden qua isolatie. Daarbij vindt een kosten baten afweging van investeringen plaats.

Natuurinclusief denken en bouwen

2017

- Ondertekening Convenant met Provincie Overijssel
- Verkennen mogelijkheden voor toepassing in 2017
- Inspiratiesessie “groen bij RWZI” 19 december 2017. Werkgroep opgericht. Inhuur deskundigheid via ex-trainee Pieter van Dijk (bekend van OR “energieneutraal vergaderen) vanaf 2018 werkzaam bij Jonge Honden adviesbureau.

2018

- Verkenning realisatie in 2018:
 - Pilot en plan duurzaam groen bij RWZI terreinen (bijv. insektenhotel, vogelkastjes, bloemengroen ipv gras, KAS voorbeeld). Bijv. RWZI Zwolle, tevens geschikt voor voorbeeldgedrag overheid/Educatie doeleinden.
 - RWZI Vechtstromen reeds gerealiseerd, bespaart maaikosten/onderhoudskosten.

Informatievoorziening

Realisatie 2017	2018
Keuze voor minder frequent vervangen apparatuur: keuze voor duurzamere telefoontoestellen.	Invoering toestel voor 4 jaar, daarna inname en recycling van alle PC's en telefoons
Recyclen oude apparaten voor zover eigendom WDO Delta (deels = CYOD)	Tevens bij aanschaf nieuwe apparatuur bewust meenemen duurzaamheidsaspect.
Koelen ICT serverruimte met buitenlucht mits koel genoeg (2016)	
Egaliseren stroomvoorziening assets buiten om pieken te voorkomen	
Overgang naar mogelijkheid volledig digitaal werken ipv papier hoofdkantoor	Voortzetten digitalisering in buitendienst
Voorziening Skype op hoofdkantoor (1 zaal volledig op ingericht)	Daadwerkelijk vaker toepassen: besparing dienstkilometers auto
Bedenken en realiseren ICT op afstand zodat dienstreizen/wachtdienst minder vaak nodig is bijv. bij meten grondwater, storingen	Doorzetten lijn, o.a. met satellietbeelden etc (drowns...=> W-young gaat aan de slag).

People

1. Duurzame inzetbaarheid eigen personeel:
2. Inzet op realiseren Participatiewet

Duurzame inzetbaarheid personeel WDOdelta

Onderwerp	2017	Vorbereiding 2018
Duurzame inzetbaarheidscursussen	Scan, coaching, jaarlijkse loopbaanmarkt in samenwerking met A&O fonds	HR integraal beleid in afstemming met OR
Loopbaanscan/advies	Wordt door HR aangeboden	
PMO	PMO MURA. N.a.v. PMO worden diverse trainingen aangeboden	PMO diverse afdelingen, jaarlijks worden prio-groepen bepaald.
Vergroten Mobiliteit	Verkenning mogelijkheden	Werkplaats en afstemming met OR
Opleiding/scholing	CIV opleidingen buitendienst personeel PBB E-Learning Etc.	Vorbereiding Waterschapsvakman 2.0 Digitalisering buitendienstmedewerkers: vergroten inzetbaarheid toekomst
MTO Werkplezier	Uitvoering MTO december 2017	Vanuit medewerkers verbeter ideeën werkplezier team & organisatie

Participatiewet

Omschrijving
doelgroep
(register
UWV):

- Mensen die niet in staat zijn zelfstandig het minimumloon te verdienen
- Mensen met WSW indicatie
- Mensen met Wajong indicatie
- WIW/ID baan
- Bijzonder onderwijs

Participatiewet:

Er is in 2017 een Plan van Aanpak geschreven om de door de overheid gestelde quotum helder te hebben en te verkennen welke functies geschikt zijn om de medewerkers te plaatsen.

Kansrijke gebieden voor ondersteunende banen zijn:

- *Schoonmaak (hoofdkantoor)*
- *(groen) onderhoud*
- *ICT*
- *Kantine*

Aandachtspunten:

- **Intensieve en specialistische begeleiding noodzakelijk**
- **Veel mogelijke taakgebieden nu uitbesteed; deze tellen niet mee bij WDO Delta; verkenning goedgekeurde constructies noodzakelijk; inkoop diensten telt niet mee.**
- **Quotum eind 2018: 14,75 FTE**

Beleid en Bestuur

2017

- AB thema avond Duurzaam Doen
- Goedkeuring Duurzame plannen en investeringsvoorstellen, o.a Duurzaam Inclusief!

Vanaf 2018 worden alle AB voorstellen voorzien van een duurzame paragraaf. Bestuur neemt dan een actieve en bewakende rol.

Themabijeenkomst Participatie wet februari 2018.

Communicatie en bewustwording

Actie	2017	Opstart 2017=>2018
Infographics	Infographic Duurzaam inclusief gemaakt voor AB/voorlichting afdelingen	
Intranet	Diverse communicatieacties via intranet	Successen vieren, bewustwording eigen gedrag en toepassing in je werk
Pijlenactie	Pijlenactie met 3 prijzen voor personeel; tientallen inzendingen. PR via intranet met foto's. Duurzaam in JOUW werk.	Vorbereiding diverse PR acties in het kader van jaar van de duurzaamheid, per kwartaal komt er actie
Interviews	Publicaties vanuit team	

Opties 2018/2019

Idee	
Duurzame kerstmarkt	In 2018 deel Kerstmarkt duurzaam
Bedrijfsrestaurant	Uitbreiden biologisch/duurzaam assortiment
Verwarming	Doorzetten inventarisatie buiten
	Hoofkantoor zuiniger stoken (minder warm/minder airco)

W-YOUNG

Zijn de ideeën van de afdeling baanbrekend en hebben ze impact in je werk? Hoe komen we voorbij het laaghangend (auto/facilitaire) fruit?

Esther/Sandra hebben W-Young gevraagd om in hun jaarplan 2018 met innovatie duurzame ideeën te komen. W-Young wil dit graag doen. In februari komt een voorstel voor een traject waaruit enkele kansrijke ideeën in uitvoering zullen genomen.

Doorkijk 2019 en verder

Diverse slagen mogelijk in primair proces:

- Cradle to cradle bouwen
- Doorontwikkeling duurzaam GWW en MVI
- Aanbesteding Wagenpark met deel elektrische auto's
- Toepassing ideeën W-Young
-

Individuele bijdrage aan duurzaamheid op werk en prive

Minder vlees eten		Minder printen	
Minder zuivel eten	Regenwater opvangen	Omgeving inspireren over DZ	Zuinig zijn met water
Fiets of OV ipv auto	Carpoolen		
Minder goederen/kleding	Geen/minder wegwerpzaken gebruiken	Eco moestuin	Trap gebruiken ipv lift
Investeren in groene projecten	Biologisch eten	Geen vliegvakanties Maar trein of fiets, of E-auto 😊	Stimuleren E-auto
Zonnepanelen	Lokaal voedsel kopen	Verhuizen dichterbij je werk	Maak gebruik van NS businesscard
Led verlichting	KAS in eigen tuin		